

OLIMPIADA ȘCOLARĂ DE GEOGRAFIE
ETAPA JUDEȚEANĂ/A SECTOARELOR MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
23 martie 2025

CLASA a IX-a

- Mindegyik tétel kötelező. Hivatalból 10 pont jár.
- Tényleges munkaidő 3 óra.

I. Tétel (20 pont)

Írjátok a vizsgalapra, mindegyik kijelentésre vonatkozóan, a helyes válasznak megfelelő betűt:

1. A Föld forgási sebessége:

a. a bolygón mindenütt egyenlő	b. csökken az Egyenlítőtől a két sark felé
c. csökken a sarkoktól az Egyenlítő felé	d. változik az év folyamán

2. A süppedés az alábbi üledékes kőzetre jellemző:

a. mészkő	b. gránit	c. lösz	d. kősz

3. Ennek nevezzük a vulkánkitörés minden szakaszát kísérő nagyon forró (100°C feletti) gáz- és gőzkitöréseit:

a. fumarola	b. mofetta	c. piroklasztitok	d. szolfatára

4. Az erősen átázott agyagos vagy márgás anyagok mozgása, amelyek elérték a folyékony iszapok stádiumát.

a. sárfolyás	b. omlás	c. tömörítés	d. szuffúzió

5. A földalatti karsztos domborzati formák (endokarszt) a következőket foglalják magukba:

a. hasadékok	b. dolinák	c. karr	d. barlangok

6. Azt a természetes folyamatot, amelynek során egy folyó vize az erózió által átlépi a vízválasztó vonalát és behatol a szomszédos vízgyűjtő területre, úgy hívják, hogy:

a. kaptáció	b. feldarabolás	c. meanderezés	d. teraszosítás

7. A magmás, effuzív kőzetek kategóriájába tartozik a következő:

a. bazalt	b. diorit	c. gránit	d. szienit

8. Az egyetlen bolygó, amely kétszer annyi energiát sugároz ki, mint amennyit a Napból kap, az a következő:

a. Jupiter	b. Mars	c. Neptunusz	d. Uránusz

9. A Föld evolúciójának időbeli felosztását és azok időtartamát a következő foglalja össze:

a. domborzati blokkdiagram	b. a Föld hipszometrikus görbéje
c. tektonikus lemezek térképe	d. földtörténeti időskála

10. A Coriolis-erő meghatározza:

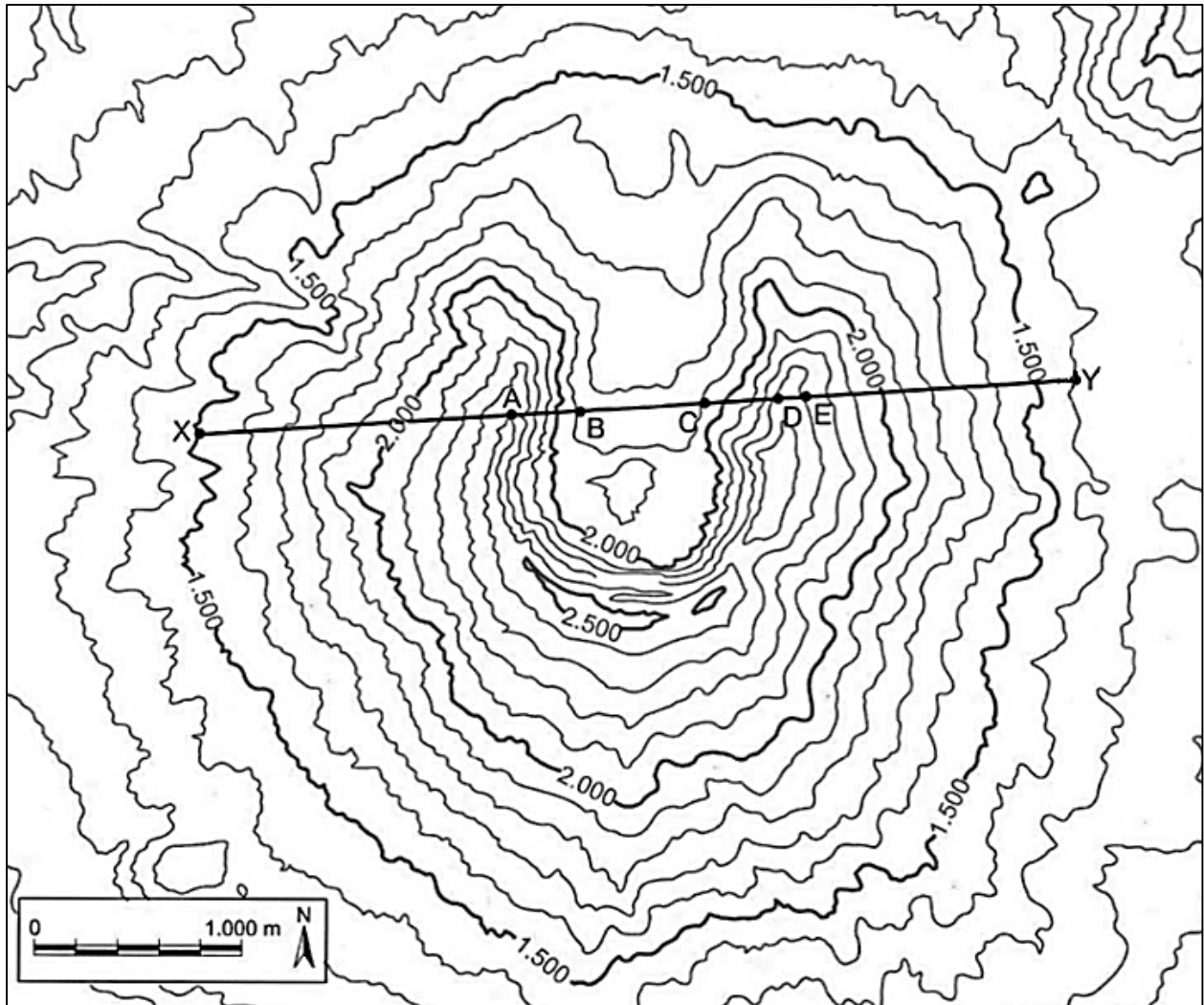
a. a mozgó testek kitérését	b. az időzónák differenciálódását
c. az évszakok kialakulását	d. a Föld lapultságát a sarkoknál

20 pont

I. Tétel összesen = 20 pont

II. Tétel (14 pont)

Elemezd az alábbi térképvázlatot.

Írjátok a vizsgalapra:

1. a térképvázlat típusát;
2. a térképen **A, B, C, D, E, X, Y** betűkkel jelölt pontok közül a legnagyobb abszolút magasságú pontnak megfelelő betűt és az abszolút magasság értékét;
3. a szintvonalak közötti távolság értékét;
4. az **A és X**, illetve **E és Y** pontok közötti szintkülönbség értékét;
5. a két pont közötti szakaszt, amelyek között legnagyobb a szintkülönbség az **X - A - B - C** vonal mentén.

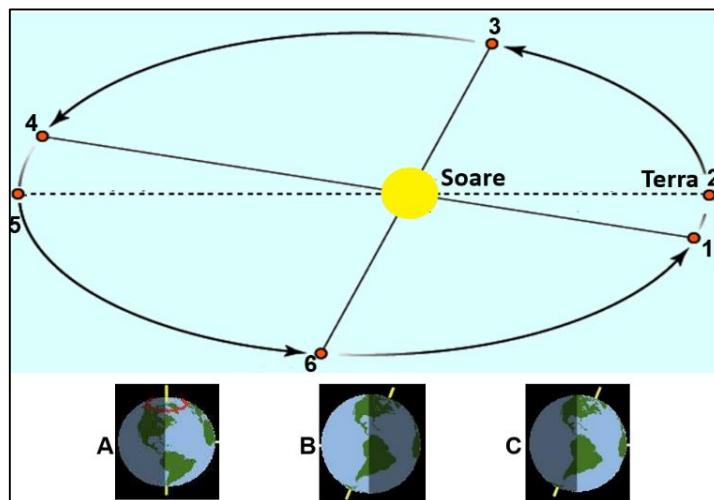
14 pont
II. Tétel összesen = 14 pont

III. Tétel (20 pont)

A mellékelt képek a Föld keringésének jellegzetes pillanatait és pontjait ábrázolják.

Írjátok a vizsgalapra:

1. az 1, 3, 4 és 6-os számmal jelölt (idő)pontok neve és a naptári dátumok, amikor ezek bekövetkeztek;
2. az A, B és C képek (amelyek a Föld Nap általi megvilágítását ábrázolják) és a fenti (idő)pontok közötti helyes összefüggést, a következő minta szerint: 7 - D;
3. a 2. és 5. számnak megfelelő pontok neve, valamint az a naptári dátum, amelyen ezek mindegyike bekövetkezik;
4. annak a szélességi körnek az értéke, amelyen a Nap sugarai merőlegesek a B-vel jelölt képen.

20 pont
III. Tétel összesen = 20 pont

IV. Tétel (19 pont)

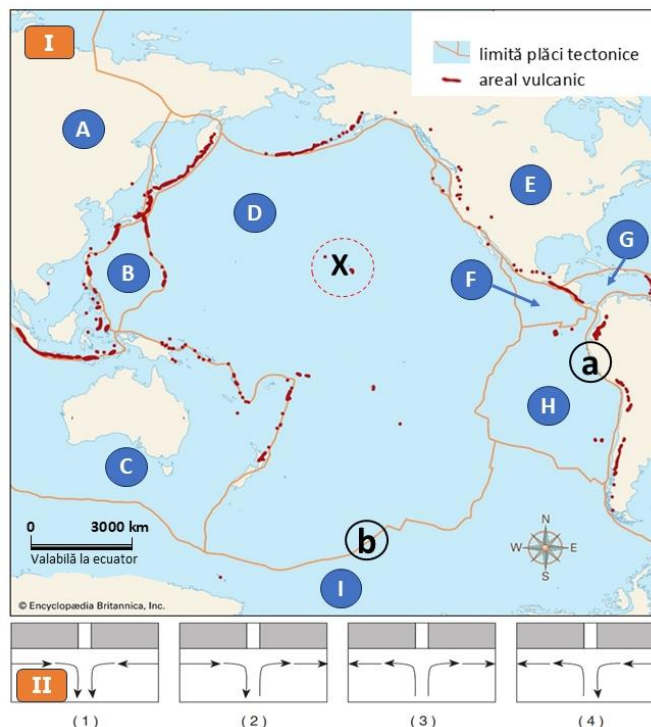
Figyeljétek meg a mellékelt képet!

Az I-es térképen a tektonikus lemezeket A-tól I-ig betűk, az a és b betűk pedig a tektonikus lemezszegek találkozási típusait jelölik. A II. ábra vázlatai 1-től 4-ig az asztenoszféra-ban történő konvekciós áramlatok különböző irányait jelölik.

Írjátok a vizsgalapra:

1. a térképen A, B, C, D, E, F, G, H, I betűkkel jelölt tektonikus lemezek nevét;
2. a Föld legnagyobb vulkanikus övezetének nevét, amely a térképen látható;
3. a térképen a és b betűkkel jelölt helyekre vonatkozóan, a lemezszegek tektonikai mozgásának típusait;
4. a helyes összefüggést az a és b betűvel jelölt pontok tektonikus mozgásai és a II-es ábrán látható konvekciós áramlatokat jelölő számok között, a következő minta szerint: c – 5;
5. a térképen X-szel jelölt pont esetében:

- a. a szigetcsoport nevét;
- b. egy vulkán nevét;
- c. a láva típusát;
- d. a kitörés típusát;
- e. egy jellegzetes domborzati formát.

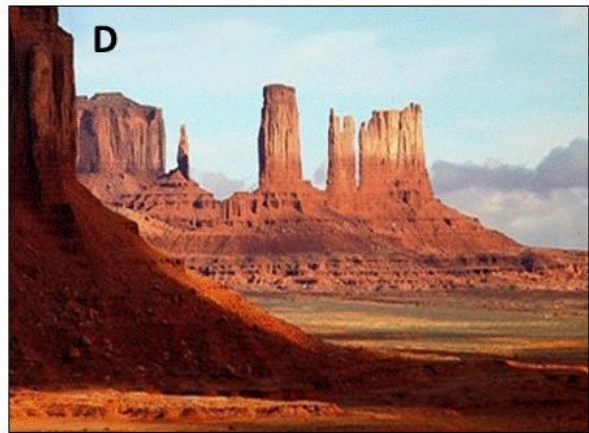
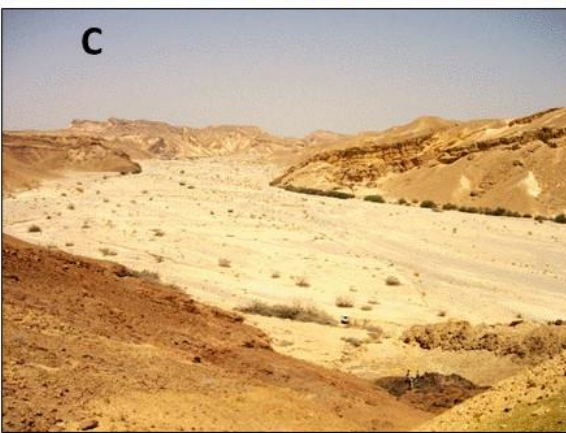
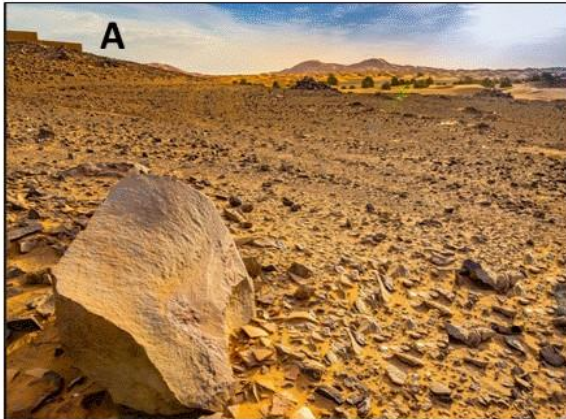

Limită plăci tectonice – tektonikus lemez határa
Areal volcanic – vulkanikus övezet

19 pont
IV. Tétel összesen = 19 pont

V. Tétel (17 pont)

Elemézzétek az **A, B, C, D** betűkkel jelölt képeket. Írjátok a versenylapra:

1. a genetikai domborzati típust, amelyet a fenti képeken **A-tól D-ig** betűkkel jelölt képek ábrázolnak;
2. három példát a fenti, földfelszín alakító külső tényezőkre, amelyeket az **A-tól D-ig** jelölt képek ábrázolnak;
3. egy-egy fontos geomorfológiai folyamatot az **A, B és C** képekre vonatkozóan, amelyek a látható domborzati formák mindegyikének kialakításában alapvető szerepet játszottak;
4. az **A, B, C és D** képeken látható domborzati formák mindegyikének nevét;
5. két példát afrikai sivatagokra és egy példát ázsiai sivatagra.

17 pont

V. Tétel összesen = 17 pont

HIVATALBÓL – 10 pont
ÖSSZESEN = 100 pont